

Masia Torreblanca

Sant Cugat del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Avinguda del Pla del Vinyet, números 81 - 85.
Emplaçament Sant Cugat nucli

Coordenades:

Latitud: 41.470326474277
Longitud: 2.0918313430547
UTM Est (X): 424167
UTM Nord (Y): 4591368

Classificació

Número de fitxa 08205 - 151
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El jaciment arqueològic un cop excavat, va ser eliminat.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Revisió del Pla Especial de Protecció de Patrimoni Arquitectònic 2008. Fitxa B-65.
Data aprovació: dc., 30/04/2008 - 12:00
Número inventari IPA-27924; IPAP-14724
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Autoria de la fitxa Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)

Descripció

Masia tradicional, d'origen medieval, formada actualment per un sol edifici, l'únic que queda del complex de diverses edificacions que havien configurat el conjunt de Torreblanca. Aquest volum principal consta de planta baixa i dos pisos. És format per quatre cossos paral·lels i una nau transversal al darrera que segurament correspon a l'antic celler. Al costat est se li afegeix un cos més baix. El cos principal és construït amb tàpia, de gruix considerable. La teulada és a doble vessant, amb el carener perpendicular a la façana.

A la façana principal, orientada al sud, destaca una gran tribuna central, que respon a una reforma de principis de segle XX. El portal de mig punt, obrat amb dovelles de pedra, era l'accés original i s'ubicava on ara hi ha la porta d'entrada, però va ser traslladat al cos actual quan es va construir la gran tribuna. Les obertures laterals són fruit de la reconversió de la masia com a equipament.

L'interior està molt remodelat però conserva l'estructura interna originària, els forjats de bigues amb revoltos, així com alguns paviments tradicionals a la part superior. La sala de la masia va ser objecte d'una important remodelació entorn 1915-1920 per part de la família Coll, seguint el gust historicista neogòtic. S'obre a l'exterior a través de la gran tribuna vidrada que presideix la façana i que forma part del mateix projecte. Conté dos grans arcs apuntats i un enteixinat que imita el de l'antic arxiu del Monestir de Sant Cugat. Aquest va ser enderrocat el 1909, però se'n conserva un dibuix que el reproduïx. L'enteixinat de la masia segueix la mateixa estructura, amb cassetons i bigues policromats amb motius geomètrics, els quals descansen sobre una gran jàssera. Aquesta es recolza alhora sobre un doble joc de mènsules que contenen l'escut de l'abat Pere de Busquets (1351-1385), que va ser el reformador de l'arxiu. L'escut mostra un arbre que fa referència al bosc (Busquets). Sembla que a la sala hi hauria hagut un arrambador ceràmic, però va desaparèixer.

En les diverses intervencions arqueològiques a la masia s'hi han documentat algunes estructures. A dins de la masia es va localitzar una fresquera amb accés des de l'interior, a la zona de la façana sud. Té unes escales excavades a l'argila. En una sala situada a tramuntana es van localitzar quatre paviments i tres sitges amb ceràmica de la primera meitat del segle XVI. A l'exterior de la masia s'hi van trobar tres sitges amb material datable entre els segles XV i XVI. També es van localitzar dues sitges més, una altra fresquera i un cup de vi de planta rectangular, del segle XVIII.

Observacions:

El nom de la Torre Blanca pot ser en contraposició a la Torre Negra, propera.

Les intervencions arqueològiques realitzades han estat les següents:

- 2005. Museus de Sant Cugat. Intervenció preventiva i eliminació. Projecte de rehabilitació de la masia i eliminació de tres sitges d'època baixmedieval.
- Del 13 al 31 d'octubre de 2005. Directora: Ainhoa Pancorbo Picó. Intervenció preventiva. Projecte de rehabilitació de la masia.
- Del 24 al 30 de juliol de 2006. Directora: Sonia Hernández Martínez. Intervenció preventiva, excavació i control.
- 30 d'agost de 2006. Directora: Sonia Hernández Martínez. Intervenció preventiva.
- Del 9 al 20 d'octubre de 2006. Directora: Sonia Hernández Martínez. Intervenció preventiva, excavació i control.

- Del 27 d'octubre al 4 de novembre de 2006. Directora: Sonia Hernández Martínez. Intervenció preventiva, excavació i control.

Història

Aquesta masia està documentada el 1402 amb el nom de mas de Pla, tot i que hi ha indicis que permeten situar el seu origen als segles XII-XIII, moment d'eclosió dels masos. Després va tenir el nom de mas Magarova i Ravella, que es correspon amb les famílies que hi vivien. Al segle XVII era en mans de la família Boixadors, ciutadans de Barcelona, i aleshores era coneguda com a Torre Boixadors. L'any 1792 es documenta per primer cop el nom de Torreblanca, segurament per oposició a la pròxima Torre Negra. La masia formava part dels dominis del monestir de Sant Cugat, i estava sota la gestió del seu paborde major.

Amb motiu de la desamortització, el 1842 va comprar la finca Francesc X. Coll i Jover, advocat i alcalde de Barcelona el 1839. Coll seguia l'hàbit de l'alta burgesia de fer inversions en el món rural per disposar d'un lloc saludable i de descans. Es pot atribuir al seu net, Laureà Coll i Soler (1856-1916), metge, escultor anatòmic i fotògraf aficionat, l'impuls de la remodelació historicista de la sala i la gran tribuna de la façana. En aquell moment el conjunt era format per l'actual edificació més altres construccions a banda i banda (est i oest), amb un ampli clos que tancava el barri i que incloïa la capella al davant. L'entorn era totalment agrícola, amb horts, olivera, cereal i vinya.

El 1946 els darrers masovers van abandonar la masia. Al seu costat s'hi va construir la bòbila que va fornir el material constructiu del Centre Borja (acabat el 1950). Aleshores els treballadors de la construcció van fer servir la masia com a allotjament.

Un temps més tard l'Ajuntament va adquirir la masia i hi va instal·lar una Escola Taller, que hi va fer obres diverses. Els anys 2004-2007 la masia es rehabilità per convertir-la en casal de joves, sota gestió municipal. En aquest context es van realitzar diverses intervencions arqueològiques que van donar com a resultat la troballa de cinc sitges, tres de les quals eren baix-medievals. A més d'un fragment de paviment de cairons dels segles XVII-XVIII (a l'espai de l'actual ascensor), un cup de vi i una fresquera.

Bibliografia

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Catàleg de Sant Cugat. Revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic. 2008.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya.

FOJ ALVIRA, Gemma; TORTOSA SAPERAS, Joan (1991). *Masies i ermites de Sant Cugat del Vallès*. Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, p. 16-17.

GRAU, Tomàs; GÁLGERAN, Octavi (1990). *Masies de Sant Cugat*. P & E Comunicació i Premsa Local de Sant Cugat.

Enllaços d'interès:

[Casal Torreblanca \(Consulta: 29-9-2023\)](#)

